

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

Юний джентльмен

Рекомендаційний список літератури

Ужгород 2014

ББК 91.9:87

Ю 49

В рекомендаційний список літератури ввійшли відомості про довідники та енциклопедії, що стануть в нагоді кожному хлопцю, який хоче отримати відповіді на свої питання, прагне працювати над собою та мати успіх у всьому. Також у список ввійшли твори художньої літератури, якими зачитується не одне покоління хлопчиків та юнаків, а також нові художні твори про життя сучасних підлітків.

Видання адресоване насамперед хлопцям 10-15 років. Воно стане в нагоді батькам, вихователям, вчителям та бібліотекарям.

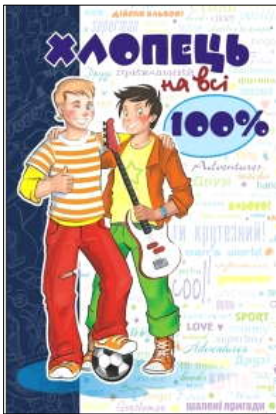
Підготувала: Чащина В. М.

Відповідальна за випуск: Чіка В. Д.

©Укладач: Чащина В. М., 2014

©Закарпатська бібліотека для дітей та юнацтва, 2014

Пізнай самого себе

Хлопець на всі 100% : настільна книга юного джентльмена / уклад. : О. О. Зотов ; за заг. ред. Є. О. Житник. – Х. : Школа, 2013. – 304 с. : іл.

Що цікаво знати хлопцю-підлітку? Як стати впевненим у собі, завжди бути у доброму гуморі, як без проблем спілкуватися з батьками? Що потрібно робити, аби розвинути мускулатуру, чим зайнятися у вільний час, як зрозуміти дівчат, як стати своїм у будь-якій компанії та водночас залишатися самим собою? На ці й багато інших питань, пов'язаних із формуванням особистості, дає відповідь ця книга.

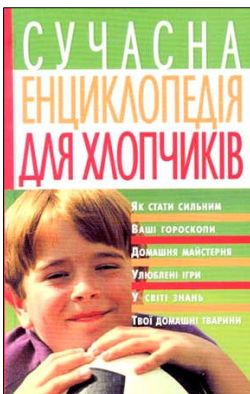
Енциклопедія для юних джентльменів / авт.-упорядник І. Гончаренко. - Х. : Промінь, 2009. - 64 с. : іл.

Ця книжка допоможе тобі стати справжнім джентльменом! Джентльмен – означає шляхетність та порядність людини з гарними манерами.

Читаючи цю енциклопедію ти зрозумієш, що багато чого в твоєму житті залежить тільки від тебе. Вона дасть тобі поради: як стати більш привабливим, як спілкуватися з друзями, як запобігти неприємностям та суперечкам. Книжка розповість тобі, чому треба навчатися відповідати за свої вчинки, як спілкуватися так, щоб на тебе не ображались співрозмовники. Це допоможе тобі закласти міцний фундамент твого успішного майбутнього.

Ця енциклопедія розрахована на хлопчиків молодших класів.

Сучасна енциклопедія для хлопчиків / упорядник Ю. Полякова, худ. В. Ю. Лукаш. - Донецьк : Альфа-Прес, 2003. - 382 с.

Стати сильним і мужнім, ознайомитися з основами чоловічого етикету, опанувати корисні уміння та навички допоможе вам ця книга. А головне – з неї ви дізнаєтесь про все, що хотіли б знати, а також про все, що слід знати в бурхливому підлітковому віці.

Уроки етикету

Етикет : для дітей серед. шк. віку / авт.-упоряд. В. М. Скляренко, М. О. Панкова ; худож.-ілюстратор Г. В. Беззубова ; худож.-оформлювач Л. Д. Киркач-Осіпова. – Харків : Фоліо, 2006. – 317 с. – (Дитяча енциклопедія).

Чи гарні у вас манери? Чи вмієте ви красиво сидіти, ходити, їсти? Багато людей не замислюється над цими питаннями, аж доки не потраплять у незручне становище. Від того, як ми поведимося з іншими, як розмовляємо, вдягаємось, залежить дуже багато. І в компанії друзів, і в оточенні ворогів вихована людина має поводитись так, щоб потім не було соромно, – в усякому разі, саме так вважали англійські джентльмени.

В енциклопедії «Етикет» ви довідаєтесь про квітковий етикет, як не потрапити в пастку за столом, про мистецтво розмови (листування, розмова по-телефону, етикет комп'ютерних мереж), як не треба ходити до театру і кіно, як поводитися у храмі, у транспорті, в туристичному поході, а також про характер, стиль, одяг, друзів та ворогів, спілкування з протилежною статтю...

Домашня майстерня

Велика книга юного дослідника : [для дітей мол та серед. шк. віку] / упоряд. Р. Гілпін, Л. Пратт, пер. з англ. В. Наливана, худ. Д. Томпсон. - К. : Країна Мрій, 2009. - 96 с.: іл.

Ця книжка для допитливих дітей, котрі прагнуть робити щось власноруч і яких цікавлять фізичні явища. Автори книжки пропонують юному дослідникові втілити в життя понад 50 надзвичайних дослідів. Прості, а головне видовищні саморобки, які можуть літати, плавати, стискатися і навіть співати, викличуть у вас інтерес до навчання, розширять світогляд і підготують до вивчення фізики в школі.

Маркуша, А. А я сам! : книга для тех, хто починає майстерити : для серед. шк. возраста / А. Маркуша ; худож. Ю. В. Жигалов, Е. А. Агафонова. – Петрозаводск : Карелия, 1988. – 223 с. : ил.

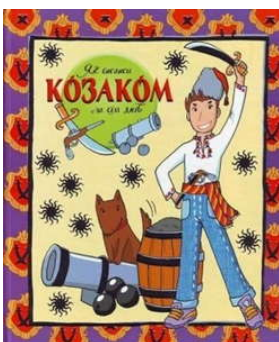

Ця книга простою й захоплюючою мовою вчить хлопців поводитися з інструментом, розповідає різні хитрощі

і тонкощі дрібного ремонту, про те, як і де в житті можна застосовувати отримані в школі знання математики і фізики. А також дає сотні корисних порад на самі різноманітні випадки життя.

Зрозуміло, читаючи цю книгу (1988 року видання) у ХХІ столітті, доведеться робити поправку і на радянську ідеологію (якої там, по суті, зовсім небагато, але все ж трапляється), і на те, що багато звичних і легко доступних сьогодні матеріалів в ті часи були дефіцитом. Але, тим не менше, для сучасних хлопців, чий основний інструмент - комп'ютер і смартфон, вона виявилася б не менш корисною, ніж свого часу для їхніх батьків. Зрештою, пила і молоток є чи не в кожному будинку, і вміння ними користуватися так само затребуване.

Твої захоплення

Борсук-Янківська, Л. Як стати козаком за сім днів / Л. Борсук-Янківська ; худ. О. Кот, І. І. Вовк. - К. : Країна Мрій, 2008. - 28 с.: іл.

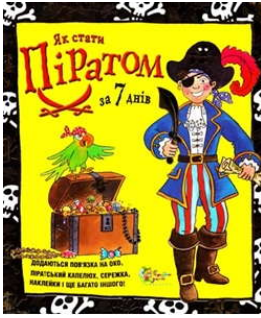
Ти, певно, не раз чув про мужніх, сильних і непереможних воїнів - козаків. А про козацькі бойові мистецтва, про військові таємниці і надзвичайні вміння цих лицарів? А про характерників та пластунів? Мабуть, не багато. А між тим, навіть японські ніндзя, каратисти та ушуїсти вчилися у козаків бути спритними, витривалими, непоборними. Що вже казати про чисельних ворогів, які весь час зазіхали на наші землі, - вони козаків не лише поважали за воїнську звитягу, але й... боялися. Завдяки цій книжці ти не лише дізнаєшся про козаків та їхні суперуміння, а й сам станеш справжнім козаком!

Борсук-Янківська, Л. Як стати лідером серед друзів за сім днів / Л. Борсук-Янківська; худ. О. Кот, І. І. Вовк. - К. : Країна Мрій, 2007. - 28 с.: іл.

Поліна, Карина, Ярослав та Богдан — справжні друзі. Герої разом навчаються у школі, допомагають один одному в скрутних ситуаціях і, звісно, разом гарно відпочивають. Друзям живеться легко і весело, а все тому, що вони справжні лідери серед своїх знайомих та однокласників. Герої дають юним читачам дієві поради і впевнені, що за сім днів можна стати справжнім лідером, опанувавши такі теми: як зробити, щоб тебе слухали; як обрати справжнього друга; як влаштувати для друзів гарну вечірку.

У книжці також ви знайдете тести, велику кількість рухливих ігор, рецепти страв та напоїв, саморобки і навіть цікаву повчальну історію!

Ріс, Л. Як стати піратом за сім днів / Л. Ріс ; іл. Д. Льюїс ; пер. з англ. О. Шевченко. – К. : Країна Мрій, 2008. – 28 с.: іл.

Хочете спробувати стати піратами й переплисти сім морів? Тоді капітан Кід та його вірний друг Бувалий Моряк Біллі — до ваших послуг! Вони розробили план, згідно з яким ви всього за тиждень зможете стати найдосвідченішими і найвправнішими піратами всіх морів! Ця незвичайна книжечка дасть вам поради, як одягнутися, щоб виглядати, як справжні пірати, як правильно і влучно вибрати собі піратське прізвисько. Тут ви знайдете смішні історії про життя піратів, які неодмінно вас зацікавлять. Вона крок за кроком пояснюватиме вам, як найкраще організувати піратські свята, наприклад, піратську вечірку.

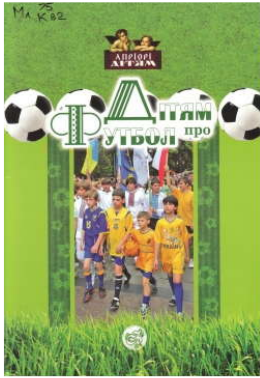
Сміт, Дж. Як стати шпигуном за сім днів / Д. Сміт; іл. Я. Льюїс, пер. з англ. В. Наливана. – К. : Країна Мрій, 2008. – 28 с.: іл.

Приготуйся – твоя місія полягає у тому, щоб стати першокласним шпигуном за 7 днів. А допоможуть тобі суперагент Ас та агент Чарлі. Вони розробили спеціальний секретний план, дотримуючи якого, вже за тиждень ти увійдеш до лав відомих шпигунів. У цій книзі ти знайдеш поради: як стати непомітним, як стежити за «об'єктом» та надсилати зашифровані повідомлення. Також зможеш дізнатися про деякі подробиці з життя шпигунів, які увійшли в світову історію.

Як стати футболістом / упорядник С. Павельчук ; худ. І. І. Вовк, О. Кот. – К. : Країна Мрій, 2009. – 28 с.: іл.

У книзі Сергія Павельчука «Як стати футболістом» з коментарями Владислава Ващука пропонується сім важливих кроків до досягнення мети. Це і назва команди, і вибір символіки, футбольне ім'я і футбольна форма, даються поради щодо тренування, розподіл обов'язків між гравцями, харчування. Насамкінець Владислав Ващук радить: «Здорова атмосфера в команді – запорука перемоги. А тому виходь на поле у гарному настрої й сповнений оптимізму. Обов'язково помирись із товаришем, якщо виникли якісь проблеми у стосунках».

Крижанівська, М. А. Дітям про футбол / М. А. Крижанівська. – Львів : Априорі, 2012. – 47 с. : ілюстр., фотогр.

Футбол – найпопулярніша командна гра на планеті. Цей спорт розвивається на всіх рівнях – від дитячих змагань на галявині до футбольних баталій професіоналів. З цієї книжки ви зможете довідатися про зародження футболу та його розвиток, про основні правила гри, про футбольних зірок, що стали легендою: Пеле, Й. Кройфф, Д. Марadona, Л. Яшин, З. Зідан, А. Шевченко та ін.

Запаренко, В. С. Енциклопедія юного художника / В. С. Запаренко ; обкл. В. Ю. Скаканді. – К. : Національний книжковий проект, 2010. – 240 с.

Ця книжка написана для тих, хто хоче перетворити свої здібності на талант і не полінується прочитати декілька рядків, щоб зрозуміти незрозуміле і неодмінно пізнати щось нове для себе. Навіть доросла людина знайде в цій книзі те, про що раніше ніколи не замислювалася.

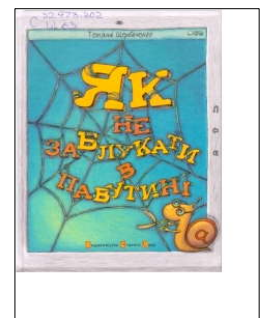
Макаров, О. В. Курс юного антиквара : [для дітей серед. та ст. шк. віку] / О. В. Макаров ; пер. з рос. Л. Кононович ; худ. О. Ляшук. – К. : Грані-Т, 2009. – 72 с. : іл.

Усі ми трохи колекціонери і часто зберігаємо предмети, що перейшли нам у спадок або ж нагадують про якусь подію. Поза тим, що ці речі дорогі нам як пам'ять, вони ще й гарні. Кожна з них несе неповторний відгук минулого, а деколи має й досить відчутну матеріальну цінність.

Такі книжки, як ця, ще не випускалися. В ній висвітлюється чимало питань і тем колекціонування, про які у нас взагалі немає літератури. До того ж антиквари – люди потайні. Ті, хто багато знає про колекціонування, вважають, що краще тримати свої секрети в таємниці.

Щербаченко, Т. Як не заблукати в павутині / Т. Щербаченко. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2013. – 104 с.

Дитина й Інтернет сьогодні нероздільні. Однак у Всесвітній Павутині стільки пасток і небезпек! Дитячі психологи довели, що раннє й неусвідомлене користування Інтернет-ресурсами призупиняє розвиток самостійного мислення. Щоб цього не сталося, батьки і діти повинні озброїтися правильними знаннями! Як зробити з Інтернету друга-порадника, а не пожирача часу? Книжка доступно, переконливо й мотивовано розкриває широкі можливості Інтернету.

Читання для душі

Бердт Валентин. Мій друг Юрко Циркуль та інші : шкільний роман : для серед. шк. віку / В. Бердт ; ілюстр. І. Ключковської. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2010. – 272 с. : іл.

Усе почалося з того, що Вадько Журбін і його друг Юрко Циркуль вирішили підзаробити грошеньт на новий мобільник, обтрусивши грушу діда Дмитра.

І все було б гаразд, якби не підступна гумка на Юркових штанах і невгамовний дідів пес. Пригоди безштанька на груші стали приводом до справжніх шкільних війн, з яких ворогуючі сторони врешті вийшли просто друзями, попереду яких – багато життєвих випробувань, і нещаслива дідова груша – чи не найлегше...

Бернет, Френсіс Годгсон. Маленький лорд Фонтлерой / Ф. Г. Бернет ; з англ. пер. Н. Римська, іл. Л. Гентош. – Львів : Свічадо, 2009. – 232 с.

Чи легко звичайному хлопчикові стати спадкоємцем графського титулу і жити в англійському замку? Особливо, коли його розлучають з рідною матусею, а новоявлений дідусь-старий граф має славу похмурої, недоброї людини?

Читайте перший український переклад книжки класика англійської дитячої літератури Френсіс Годгсон Бернет «Маленький лорд Фонтлерой» – улюбленої книжки багатьох поколінь дітей (і дорослих також) в різних країнах світу. Переживайте разом із малим Седриком неймовірні пригоди і переконуйтеся, як багато в цьому світі може змінити чиєсь добре серце...

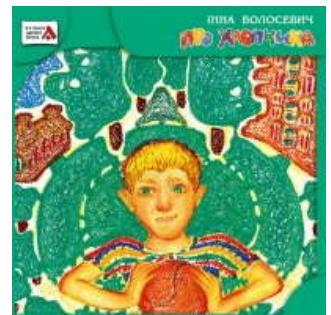
Волосевич, Інна. Про Хлопчика : [для дітей дошк. та мол. шк. віку] / І. Волосевич ; худ. Я. Роздобудько. – К. : Грані-Т, 2008. – 80 с. : іл. – (Сучасна дитяча проза).

Ти вже виріс, мій хлопчику? Тобі не терпиться стати зовсім-зовсім дорослим?

Що ж – тоді починай!

Читаючи дебютну книжку молодої, але напевно талановитої письменниці Інни Волосевич «Про Хлопчика», ти дорослішатимеш разом із її героєм. Бо дорослішати – це пізнавати життя в найрізноманітніших його проявах.

Як приємних, так і не дуже...

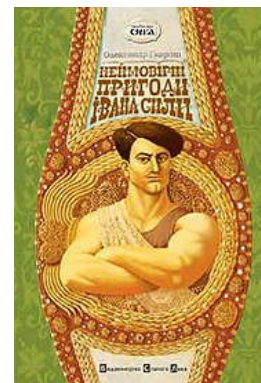

Олександр Гаврош про Григора Пинтю, Олександра Духновича, Івана Силу, Адальберта Ерделі, Августина Волошина : оповідання : для дітей молод. та серед. шк.. віку / О. Гаврош ; худож. І. Шумова. – К. : Грані-Т, 2011. – 128 с. : іл. – (Життя видатних дітей).

Олександр Гаврош розповідає у цій книжці про дитячі роки наших видатних земляків, мешканців Закарпаття.

Читайте про дитинство одного з найвідоміших карпатських опришків Григора Пинтю, і дізнавайтеся, як полювати на диких вепрів і долати життєві перешкоди. Прямуйте до мети разом із духовним батьком закарпатців Олександром Духновичем, який став творцем першого українського букваря народною мовою. Загартовуйте тіло і дух, знайомлячись із життям Івана Сили – відомого важкоатлета й циркача, чемпіона Європи з культуризму, який ще хлопчиком зумів здійснити один із подвигів Геракла. Дізнайтеся про небезпечні дитячі пригоди одного з найвідоміших і найдорожчих українських художників Адальберта Ерделі, а також відкрийте для себе секрети майбутньої успішності Августина Волошина – Президента Карпатської України, який вперше легітимним шляхом проголосив незалежну українську державу.

Гаврош, Олександр. Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу : для молод. та серед. шк. віку / О. Гаврош ; ілюстр. І. Ключковська. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2007. – 192 с. : іл.

Це весела, захоплююча, сповнена пригод розповідь про простого хлопця із закарпатського села Білки, який, завдяки надзвичайній фізичній силі, а також силі духу і доброті, здобув собі славу найсильнішої людини світу, перемагав найвидатніших богатирів, разом із мандрівним цирком побував у багатьох країнах світу. Розповідь базується на реальній біографії українського силача Івана Фірцака, ім'я якого повертається з небуття. Одним зі сучасних натхненників цієї історії для юних читачів є Василь Вірастюк, тому в книжці ви знайдете його передмову.

Гридін, Сергій. Не такий / С. Гридін ; ілюстр. Н. Гайдучик, Н. Гайда. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2013. – 176 с. : іл.

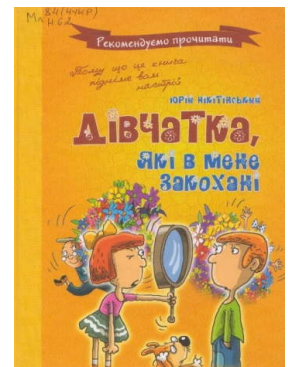
Ця книга вражає своєю відвертістю. Про школу, родину, суспільство, полишених самих на себе дітей, і взагалі про життя, яким воно є – без прикрас і без купюр, сповнене суворих реалій і випробувань. Може, хтось скаже, що бути дитиною, тим паче підлітком – просто. Але якщо ти відрізняєшся від решти, скажімо, надмірною вагою, тобі не оминати зневаги і знущань однолітків і навіть дорослих.

Однак у тебе залишається шанс знайти в собі силу піднятися над своїми образами, зусиллям волі змусити себе стати «таким», який порятує не лише себе, а й простягне руку допомоги слабшому.

Нікітінський, Юрій. Дівчатка, які в мене закохані / Ю. Нікітінський. – К. : Майстер-клас, 2013. – 64 с. – (Рекомендуємо прочитати).

Ви закохані чи комусь подобаєтеся? Якщо ні, то невдовзі це неодмінно станеться...

А ця книга вас просто розвеселить і, можливо, чогось навчить, адже її написав веселий та мудрий письменник Юрій Нікітінський.

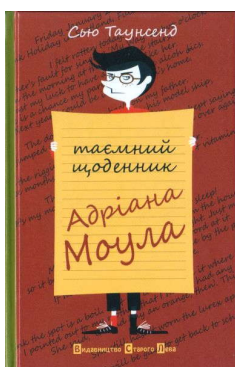
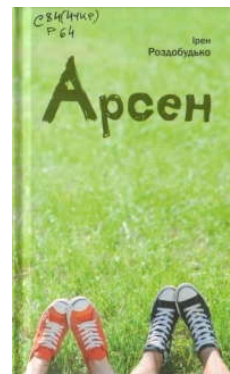

Радушинська, Оксана. Щоденник Славка Хоробрика, або Пригоди Хлопчика-міліціонера : для мол. та серед. шк. віку / О. П. Радушинська; худ. Р. Скиба. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2013. – 88 с.

Чи дозволено дітям робити усе-усе, що заманеться, незважаючи на закони і правила, якими користаються дорослі? Які вчинки дітей можуть спричинити халепу і що потрібно робити, аби уникнути неприємностей вдома, на вулиці, у школі чи у відносинах зі знайомими чи незнайомими людьми? Відповіді на ці та багато інших запитань читачі знайдуть, потоваришувавши зі Славком Хоробриком – звичайнісіньким сучасним хлопчиком, котрий мріє стати міліціонером.

Роздобудько, Ірен. Арсен / І. Роздобудько. – К. : Грані-Т, 2012. – 244 с.

13-річний Арсен піклується про маму сам, адже тато їх давно покинув. Однак хлопець вірить, що мама ще знайде надійного й порядного чоловіка. А найбільше він мріє про мандри, пригоди і таємниці, бо сидіти всеньке літо за компом у київській квартирі – це, погодьтеся, важко назвати незабутніми канікулами. Тому Арсен і зважився гайнути в село, до бабці з дідом, яких не бачив після розлучення батьків. І там багато про що Арсенові довелося поміркувати – особливо про те, що він має бути справжнім чоловіком; чимало здолати – образу на тата, відчуття своєї непотрібності в татовій родині та ревності до маленької зведеної сестрички, яка «забрала» в нього тата; чимало дізнатись – адже історія його роду стала «візитівкою» цілого села. А головне – Арсен закохався. Вперше і, можливо, назавжди...

Таунсенд, Сью. Таємний щоденник Адріана Моула : роман / С. Таунсенд ; пер. З англ. А. Сагана. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2013. – 240 с.

Юний Адріан Моул має стільки гризот, що ровесникам і не снилося. Вічні проблеми у школі, кохана зустрічається з найкращим другом, батьки ось-ось розлучаться, а до того ще й прищі на обличчі. Проте все не буває так зле, щоб не могло стати ще гірше, особливо, якщо ти тринадцятилітній інтелектуал.

Також рекомендуємо:

Для хлопців 10-12 років:

Василь Шкіря «Михайлик-насміхайлик», «Забавні пригоди Андрія Незгоди», «Про Василька, Марсіяну і НЛО»
Гузєєва, Наталія «23 образи Петрика П'яточкіна»
Юрій Ячейкін «Мої та чужі таємниці»
Всеволод Нестайко «Пригоди Грицька Половинки»
Ніна Бічуя «Шпага Славка Беркути»
Євген Велтістов «Пригоди Електроніка»
Альфред Шклярський «Томек у країні кенгуру»
Марк Твен «Принц і злидар»
Жюль Верн «За 80 днів навколо світу»
Еріх Кестнер «Еміль і детективи», «Коли я був маленьким», «35 травня, або Конрад їде до Океанії»
Джеймс Баррі «Пітер Пен і Венді»
Оскар Вайльд «Хлопчик-зірка»

Для хлопців 13-15 років:

Януш Корчак «Коли я знову стану маленьким», «Правила життя»
Олександр Мінковський «Товстун»
Джеймс Крюс «Тім Талер або Проданий сміх»
Джером К. Джером «Троє в одному човні (не рахуючи собаки)»
Луї Буссенар «Капітан Зірви-голова»
Едгар Берроуз «Тарзан»
Девід Моррелл «Рембо»
Олекса Білобров «На межі можливого»
Олександр Бєляєв «Людина-амфібія»
Йон Колфер «Артемис Фаул»
Олександр Дюма «Три мушкетери»